

REFERAT

Møte 04.05.2007

Konstitueringsmøte for Vannregionutvalget (VRU), Referansegruppen (RG) og Vannområdegruppen (VOG)

Sted: Møterom Nordland 1, Fylkeshuset, Nordland Fylkeskommune

Tilstede: For VRM/sekretariatet:
Ola Bjerkaas, Roar Høgsæt, Nina Sandvik, Marit Torsvik, Ellen-Johanne
Kvalsvik, Lars Sæter, Hans-Christian Engum, Torgeir Fahle.

For VRU/VOG:

Arnt Olsen, Gyda Lorås: Fiskeridirektoratet Region Nordland

Åge Josefsen: NVE Region Nord

Karl Erik Birkeland: Mattilsynet Region Nordland

Egil Revhaug, Geir Risvik: Statens Vegvesen Region Nord

Sissel Jakobsen: Kommunenes Sentralforbund Nordland

Dag Bastholm: Nordland Fylkeskommune, Enhet for plan og miljø

John Kosmo: Fylkesmannen i Nordland, Landbruksavdelinga

Tom Berger Solli: Fylkesmannen i Nordland, Helseavdelinga

Per Zakken Brekke, Henriette Kleppe: Bergvesenet

Anders Westlund: Statens Kartverk

Sturla Lenningsvik: Hemnes kommune

Lodve Dalsbø: Nesna kommune

Sverre Selfors, Bjørn Bergh: Rana kommune

For RG:

Tore Kyllingmo: Nordland Bondelag

Kåre Sjøvik: Allskog BA

Ivar Åsbjørn Lervåg: Statskog Nordland

Geir Rune Rauset: Prosjekt Utmark

Arve Tvede: Statkraft Region Nord-Norge

Steinar Jonassen: Nordland Fylkes Fiskarlag

Marit Bærøe: FHL Havbruk

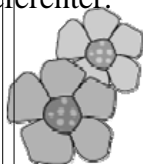
Trygve Breivik: Fortidsminneforeningen, Nordland Avd.

Eirik Bjørkhaug: Forum for natur og friluftsliv

Anders Westlund: Norsk Grotteforbund

Per Anders Nygaard: Mo i Rana Havn

Referenter: Roar Høgsæt, Lars Sæter, Hans-Christian Engum Torgeir Fahle

Miljøvernavdelinga

Telefon: 75 53 15 80
Telefaks: 75 53 16 80

Formål med møtet:

- Konstituering av VRU, RG og VOG med mandat.
- Gå gjennom første vannområde, oppgaver, utfordringer, ansvar og myndighet.
- Utarbeide forslag til arbeidsgrupper og mandat for disse.
- Gå gjennom videre fremdrift: Fremdriftsplan m/tidsfrister, gruppenes deltakelse og arbeidsform, kommunikasjonsform og kontaktpersoner.

Del 1. Velkommen. Oppsummering av åpningskonferansen v/Ola Bjerkaas

Vi står foran implementeringen av EU sitt Vanddirektiv i Norge, arbeidet med dette er krevende med tanke på fremdriftsplanen. Arbeidet med første vannområde i Nordland (Ranfjorden) skal ende opp med en forvaltningsplan i 2009 som skal legge føringer for tiltaksarbeidet i dette område. Vannregionmyndigheten (Fylkesmannen i Nordland) skal utarbeide et utkast til en forvaltningsplan i samarbeid med VRU og med innspill fra RG. Det legges opp til en arbeidsmåte som skal kunne gi en omforent forvaltningsplan.

Del 2. Gjennomgang av:

- Oppgaver i medhold av forskriften v/Nina Sandvik
- Utfordringer i Ranfjorden som første vannområde v/Nina Sandvik
- Ansvar og myndighet v/Lars Sæter

Se vedlegg: lysark.

Intense (korte) arbeidsperioder med lange høringsperioder imellom(6 måneder). Det ble stilt spørsmål fra salen om grovkarakteriseringen og hvor tilgjengelig disse dataene er. Svaret var at dataene er tilgjengelige, men i forskjellige databaser. NVE har nå utført en stor jobb med å sammenfatte alle dataene fra de forskjellige databasene til et nytt IKT-verktøy som ser veldig bra ut. Vi håper at en link til innsynsversjonen av denne etter hvert vil bli lagt ut på den regionale vannportalen (www.vannportalen.no). Veiledningen til vesentlige spørsmål vil bli lagt frem den 01.10.07 på vannportalen. Dette er litt sent med tanke på at vi skal utarbeide en oversikt over vesentlige spørsmål i løpet av siste halvdel av 2007.

Det kom en del innspill til forslaget til planprogram for første vannområde som nettopp er sendt på høring med høringsfrist 01.10.07:

Fiskeridirektoratet mente at det under punkt. 3.3.2.2 Fjord- og kystvann burde stå moderat havbruksvirksomhet og ikke betydelig. Og at neste setning om over gjødsling bør presiseres å omhandle lokale effekter. En kommentar fra Rana kommune var at det nå søkes om flere lokaliteter i Sjonafjorden.

Det ble stilt spørsmål om en vindmøllepark i området ville komme innunder arbeidet med vannrammedirektivet. Lars Sæter svarte at dersom det var aktuelt å gjøre inngrep som vil kunne påvirke vannforekomster ved f.eks, veibygging/utfyllinger, vil det bli tatt med i arbeidet.

Det kom innspill fra salen om at det finnes gode data på vannkvaliteten hos kommunale og private vannverk ute i kommunene. Disse dataene vil være verdifulle i forbindelse med kartlegging av grunnvann.

Etter innlegget til Lars Sæter om ansvar og myndighet opplyste Dag Bastholm om at planarbeidet vil munne ut i en fylkesdelsplan med innsigelsesmulighet. Ola Bjerkaas opplyste om at eventuelle endringer i forvaltningsplanen ved fylkestingsbehandlingen skal legges frem

for sentrale myndigheter med en begrunnelse for endringene i forhold til planutkastet. Dette står i § 29 i forkrift om rammer for vannforvaltningen.

Del 3. Sesjon A(VRU/VOG) og Sesjon B(RG)

Sesjon A

Se vedlegg: lysark

Ola Bjerkaas gikk gjennom organiseringen av VRU og VOG og forslag til mandat for disse. VRU vil ha lav aktivitet i første planperiode med forslag om et møte i starten av arbeidet med første vannregion, og et møte i forbindelse med slutføringen av arbeidet. VOG tar seg av de fleste oppgavene til VRU i det lokale vannområdet. Han utfordret etatene opp mot deltakelse i de forskjellige utvalgene

KS ønsket å sitte som observatører i VOG.

Arnt Olsen stilte spørsmål om VRU bør ha ekstra møte i forbindelse med vesentlige spørsmål.

Dag Bastholm mente at aktiviteten i VRU vil øke i neste fase når de andre vannområdene skal behandles.

NVE-Nord ønsket at VRU ble løftet på et høyere nivå med tanke på møtevirkosomhet og representasjon ved gjennomgang av alle vannområdene i neste fase.

Fiskeridirektoratet stiller med Arnt Olsen i VRU, VOG og i arbeidsgruppene. Vil også bruke lokalkontorene i arbeidsgruppene.

Bergvesenet opplyste om at de er en liten etat på 18 personer som sitter i Trondheim. De vil vurdere deltakelsen i VRU ut fra hvilke vannområder de er mest involvert i.

Statens Vegvesen Region Nord vil være representert i VRU. Men vil bruke de seks lokalkontorene ved representasjon i VOG.

Mattilsynet vil være representert i VRU. Men vil bruke lokalkontorene i VOG pga den lokale kompetansen disse sitter på.

Sverre Selfors gikk inn på den kommunale deltakelsen i VOG. Bør man ha møter lokalt i forbindelse med milepæler i arbeidet? Han stilte også spørsmål om det skal være politisk representasjon i VOG. Han mente at politikere kunne "lose" arbeidet med vannrammearbeidet, ved politiske medvirkning underveis i prosessen slik at man unngår "bråstopp" ved politisk sluttbehandling.

Dag Bastholm mente at politisk medvirkning i VOG kunne føre til problemer opp i mot fremdriften i arbeidet, men mente det var viktig å få politisk medvirkning. Særlig viktig i forbindelse med fastsetting av miljømål, vesentlige spørsmål og tiltaksplan. Her vil kost/nytte vurderinger bli gjort, noe som er politiske spørsmål. Han mente det var viktig å dra mest mulig kunnskap med seg videre i arbeidet med første vannområde. Og mente det var viktig med åpenhet rundt diskusjonene. Han mente det kunne bli aktuelt med flere møter i VRU enn de to som var planlagt i første vannområde.

Sissel Jakobsen mente det var ønskelig med både politisk og administrativ deltakelse i VOG.

Gyda Lorås gjorde oppmerksom på at selv om noen kommuner måtte vurdere hvor mange de skulle stille med i utvalgene, var det en rekke kommuner i Nordland som har problemer med å stille i utvalg.

Lodve Dalsbø opplyste at siden Nesna kommune vil være representert med en mann i utvalgene var det ønskelig for dem å effektivisere utvalgsarbeidet.

Ola Bjerkaas sa at det var opp til kommunene selv å avgjøre hvem de stilte med i de forskjellige utvalgene. Men at det var viktig med kommunal deltakelse. Når det gjelder politisk deltakelse har vi tenkt dette på fylkesnivå, og det er muligens også riktig på lokalt nivå ut fra mulige interessekonflikter. Han mente det var mulighet for flere møter i VRU om det er ønskelig.

Arnt Olsen mente at siden VRU har møte i forkant av innstillingen til Fylkesrådet, bør VRU også ha et møte i forbindelse med behandlingen av vesentlige spørsmål.

Nina Sandvik mente at siden vi har høring av planprogrammet bør muligens VRU ha et møte i etter høringen.

Ola Bjerkaas oppsummerte sesjon A med at innspillene blir tatt med videre, men at det ikke var kommet noen forslag til forandringer på mandatene til VRU og VOG. Det legges opp til flere møter i VRU underveis. Møter etter behov.

Del 3. Sesjon B

Referansegruppa avholdt møte i Møterom Salten. I tillegg til referansegruppa deltok Roar Høgsæt og Lars Sæter, begge fra Fylkesmannen.

Roar Høgsæt var møteleder. Lars Sæter og Roar Høgsæt var referenter. Her refereres kun konklusjonene fra møtet.

Referansegruppas oppgaver

- a) Deltakerne ønsker å bidra med faktainformasjon bl.a. knyttet til karakteriseringsarbeid.
- b) Referansegruppa skal komme med innspill/vurderinger for å kunne få innflytelse på de faglige avveinger som gjøres knyttet til målsettinger og tiltak.

Arbeidsmåte i referansegruppa

Referansegruppa vil ikke ha egen leder.

Referansegruppa vil bygge opp en e-postadresseliste slik at gruppa kan bruke denne lista til gjennomføring av e-postbaserte diskusjoner rundt de temaene gruppa skal ta stilling til.

Referansegruppa ønsker å avholde møter i gruppa i forbindelse med viktige faser i arbeidet med rammedirektivet, gjerne i forkant av møter i VRU. Videre ønsker de fellesmøter med VRU i de viktige fasene.

Del 4. Utarbeidelse av forslag til arbeidsgrupper og mandat for gruppene.

Ola Bjerkaas presenterte Marit Torsvik som prosjektleder.

Han oppsummerte deretter diskusjonene i de oppdelte sesjonene før lunsj.

VRU/VOG:

- VRU bør ha et møte i 2007. Vi er åpne for flere møter i forbindelse med arbeidet.
- Politisk deltakelse i VOG? Vi bør ha nødvendig politisk forankring i arbeidet, ikke arbeide på tvers av politikken.

RG:

- Ønsker ingen leder i RG, Fylkesmann/fylkeskommune er sekretariat.
- Oppgave å kvalitetssikre arbeidet som blir utført.
- Påvirke faglige/skjønsmessige avveininger av tiltak og endelig plan
- Lage en plakat over RG (sammensetning, oppgaver, tidsfrister m.m.)

Arbeidsformen vil bli basert på e-post for å holde flest mulig mest mulig informert. Møter vil bli arrangert rundt milepæler i VOG.

Rana kommune stilte spørsmål om representasjonen fra reiseliv bør justeres ut fra lokal tilhørighet.

Roar Høgsæt mente vi får ta en ny runde med mulige deltakere for å få med flere representanter fra reiseliv.

Roar Høgsæt informerte om oppgaver/ mandat for arbeidsgruppene (se **vedlagt lysark**). Vi ser for oss 3 arbeidsgrupper (kystvann, vassdrag og grunnvann). Dette fordi alt av veiledningsmateriell er inndelt i disse gruppene. Han poengterte at arbeidet fremover var avhengig av tips om tilgjengelige data.

Fiskeridirektoratet mente det var naturlig at de også var med i vassdragsgruppene siden de er myndighet ved oppdrett i ferskvann.

NVE er myndighet på grunnvann og bør være med der. De var mer usikker på sin deltakelse i kystvanngruppene, men ser at de kan være med i noen vannområder.

Ola Bjerkaas mente det ikke var noen garanti for at all kunnskap lå i arbeidsgruppene, Referansegruppen bør komme med innspill. Han var interessert i å høre hvordan kommunene så på sin deltakelse i arbeidsgruppene, ut fra deres evne til å delta i arbeidsgruppene.

Rana kommune så at det lå en utfordring i å få med riktige personer i gruppene.

Nesna kommune lurte på muligheten til å slå sammen arbeidsgrupper, eks. kystvann/grunnvann, med tanke på å være representert med en person.

Roar Høgsæt nevnte at Rana er pilotkommune i kommunenettverket for miljø. Kan KS hjelpe kommunene med deltakelse ?

Sissel Jakobsen opplyste om at kommunene har forpliktet seg til å være med i arbeidet fremover, og at de bør være fleksible med tanke på å delta i arbeidsgruppene.

Det ble stilt spørsmål fra Arnt Olsen om det var mulig å dele arbeidsgruppene opp i andre grupper enn de foreslåtte tre. Ola Bjerkaas mente dette ikke var gunstig, og at det lett kunne bli rot i forhold til arbeidet med tanke på at alt veiledningsmateriell er laget for disse tre gruppene, og at det bør være sammenlignbart med arbeidet ellers i landet.

Del 5. Gjennomgang av:

- Fremdriftsplan og tidsfrister v/Nina Sandvik
- Arbeidsform og gruppenes deltakelse v/Roar Høgsæt
- Kommunikasjonsform v/ Roar Høgsæt og Ellen Kvalsvik
- Kontaktpersoner v/ Roar Høgsæt

Nina viste frem lysark med **fremdriftsplan (vedlagt lysark)**.

VRU er med i høringen om vesentlige spørsmål, før vedtak i Fylkesrådet. Er VRU omforent om vesentlige spørsmål kan det gå direkte til Fylkesråden (utenom Fylkesrådet) og bli lagt fram som et direkte notat.

Vi har satt opp 18. oktober som møtedato for VOG og arbeidsgrupper (eventuelt VRU). Møte med VRU, VOG og RG ved ferdig fullkarakterisering. Etter høringen bør vi ha klart noe om forvaltningsplan, realistiske miljømål og tiltaksprogram.

Sissel Jakobsen nevnte at i forbindelse med kommunenettverket for miljø jobber de med indikatorverktøy for realistiske miljømål. Må sette seg merkbare mål.

Bergvesenet nevnte at ved setting av realistiske miljømål var det viktig å ta hensyn til naturlige bakgrunnsverdier i en del vassdrag der vannet er naturlig høyt på metaller.

Ola Bjerkaas lurte på hvordan forholdet til arbeidet med vannrammedirektivet ville passe inn i kommunenes andre planprosesser.

Rana kommune kjører parallelt løp med rullering av kommuneplan. Starter planprogram i slutten av 2007. De har en utfordring med hensyn på overlapping av høringer, men er positiv til det videre arbeidet.

Nesna kommune mente det ikke ville bli stor innvirkning på deres planprosesser. Men de skal starte hovedplan for avløp, noe de venter med til en del av resultatene i første vannområde er i klare.

Roar Høgsæt la frem lysark om arbeidsform og gruppenes deltakelse. Forskriften om rammer for vannforvaltningen sier ikke noe om at det skal være tre arbeidsgrupper, men dette er mest praktisk med tanke på at veiledningsmateriell er lagt opp til de tre arbeidsgruppene.

Under grovkarakteriseringen ble det avholdt flere arbeidsmøter. Dette bør det også legges opp til under fullkarakteriseringen. Viktig med nettverk på forskjellige tema som landbruksforurensning, gruveforurensning, vannkraft, inngrep osv.

Det blir møter i arbeidsgruppene i forkant av møtene med VOG, og felles møter med VOG.

Vi ønsker mest mulig medvirkning i arbeidet fremover, referansegruppen representerer ikke alle parter i områdene. Spørsmålene blir hvem som skal delta, hvor skal møtene være, og når skal de være. Det bør være et faglig innhold i disse møtene.

Dag Bastholm påpeker at sekretariatet bør holde løpende kontakt med kommunene og undersøke hva som er aktuelle medvirkningsprosesser. Behov og muligheter kan variere.

Ola Bjerkaas sa det var viktig å skape et engasjement i kommunene. Vi er spente på tilbakemeldinger på utkastet til planprogram. Når spørsmålet om fastsetting av miljømål kommer vil nok flere engasjere seg.

Det hevdes fra flere hold at engasjement fordrer at man har "kjøtt på beinet" og har noe å presentere. Når de vesentlige spørsmålene er definert vil nok engasjementet blant folk vekkes.

Lodve Dalsbø kommenterte at navnet ”vannområde Ranfjorden” vil kunne føre til at folk i andre kommuner enn Rana føler at dette ikke er noe som angår dem.

Sissel Jakobsen sa at det var viktig å få med alle brukerne av vassdragene, få poengtert at dette også gjelder dem.

Rana kommune opplyste om at de ikke hadde midler til å arrangere folkemøter, men de så heller ikke hensikten med folkemøter før man hadde noe mer konkret å presentere. Det var mulig å lage et informasjonsmøte som en sak i planutvalget. Mulig møte ved høring av vesentlige spørsmål.

Kommunikasjonsform

Deltakerne var enig om at en viktig forutsetning for at prosjektet skal gi fruktbare resultater er at deltakerne får et eierforhold mentalt. En aktiv og inkluderende kommunikasjon vil være med på å styrke dette.

Prosjektet har så mange ulike aktører involvert at det er viktig at formuleringer er presise, slik at deltakerne ikke snakker forbi hverandre.

Hyppig spredning av informasjon digitalt og tilbakemeldinger fra deltakere vil øke mulighetene for grad av deltakelse for enkelte aktører – særlig i kommuner og organisasjoner med få personer som må ha flere roller. Det vil være både lokale og regionale kommunikasjonsutfordringer underveis, og det er derfor særdeles viktig at informasjonsrådgiver får opplysninger om disse utfordringene, slik at det kan meldes tilbake til rette vedkommende.

Deltakerne ønsker et lokalt tilsnitt og tilpasning av det regionale området på Vannportalen. Vi vil forsøke å legge opp til diskusjonsforum, kommentarforum, løpende informasjon om de ulike gruppenes arbeid, oppretting av ad-hoc-grupper, med mer.

VOG ønsker å lage en plakat over arbeidsområde og plassering i ansvarskart.

Utover arbeidsperioden vil det gis rom for orienteringsmøter for politisk og administrativ ledelse i de involverte kommunene. Sekretariatet stiller seg til disposisjon på oppfordring fra den enkelte kommune.

Det er viktig med et bredt folkelig engasjement for å få konkrete resultater og god ”drive” i prosjektet. Når ”Liste over vesentlige spørsmål” skal utformes og sendes rundt på høring er det viktig at man intensiverer den offentlige informasjonen om vanddirektivet og arbeidet i vannområde Ranfjorden.

Alle involverte parter bør ha i bakhodet at det legges opp til en bred høring og høy grad av inkludering og muligheter for innsyn i det pågående arbeidet.

Det er viktig å understreke at man også kan få tilsendt dokumenter i posten, man må ikke ekskludere folk som ikke har tilgang på nett. Offentliggjøringer i avisene er viktig.

Kontaktpersoner

Liste ble sendt rundt bordet for å korrigere feil med hensyn på ansvarlige personer og rett e-post adresse. Roar Høgsæt oppfordret møtedeltakerne til å snarest gi beskjed ved forandringer på listen underveis i arbeidet.

Statskraft Region Nord Norge v/Arve Tvede, presenterte miljøstatusark for ”sine” anadrome vassdrag i vannområde Ranfjorden, dvs Ranavassdraget og Røssågavassdraget. Der finnes det oversikt over vannføring, kart over vassdraget og statistikk over fiskeforekomster i vassdragene m.m. Dette bør være mulig å legge inn på regional vannportal.

Del 6. Oppsummering v/Ola Bjerkaas

Arbeidet med vannrammedirektivet er nytt for oss, et pilotprosjekt med lange høringsrunder. Vi har konstituert gruppene, VRU tar et ekstra møte i 2008. Det blir viktig å ta med erfaringene fra første vannområde inn i den neste fasen.

Det settes en frist til 1. juni for å komme med navn på representanter i VRU, VOG og arbeidsgruppene.

Det settes et tak på en representant fra hver kommune i VOG, men de kan ha med bi-sittere. Møtevirksomhet: ingen møter i nærmeste fremtid, men møte ved vesentlige spørsmål. Fylkesmannen og Fylkeskommunen er tilgjengelige for informasjonsmøter hos kommunene, men vi må da ha en bestilling av dette i forkant.